

Spis treści

Słowo wstępne	9
<i>prof. dr hab. Stanisław Koziej – Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego</i>	

POLITYCZNO-STRATEGICZNE ASPEKTY BEZPIECZEŃSTWA

Nowa koncepcja strategiczna NATO a Strategiczny Przegląd Bezpieczeństwa Narodowego	11
<i>prof. dr hab. Stanisław Koziej</i>	

Sojusz Północnoatlantycki po latach zaniechań i wahań wreszcie przyjął nową Koncepcję Strategiczną na szczycie w Lizbonie 19-20 listopada 2010 roku. Już od 11 września 2001 roku, który pokazał ewidentnie nową jakość międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa, NATO stało przed koniecznością pracy nad nową strategią. Ale stawianie nowego drogowskazu strategicznego przychodziło z trudem. Rozdźwięki wewnątrzsojusznicze, ujawnione zwłaszcza na tle interwencji irackiej, były istotnym hamulcem. Obawiano się, że poważna debata strategiczna może je jeszcze bardziej nasilić. Dobrze, że wreszcie udało się na tyle zneutralizować różnice interesów, aby bez większego ryzyka przystąpić do prac. Mało tego – efekt tych prac jest nad wyraz pozytywny.

Nowe NATO, nowe – stare wyzwania	15
<i>Przemysław Pacuła</i>	

Szczyt w Lizbonie powszechnie uznano za sukces. Nie sprawdziły się ani dawne obawy o możliwość wypracowania wśród podzielonych sojuszników spójnej Koncepcji Strategicznej, ani alarmistyczne sygnały przed samym spotkaniem na temat potencjalnego zerwania rozmów przez delegację turecką. Sojusznicy przyjęli strategiczne dokumenty, które będą wyznaczać kierunki działań NATO w perspektywie wieloletniej (Koncepcja Strategiczna NATO), jak i bieżącej (tarcza, Rosja, Afganistan). Niemniej możemy na razie mówić jedynie o sukcesie szczytu, ale jeszcze nie o sukcesie organizacji. Trzeba poczekać do czasu, gdy zapisy lizbońskie znajdą odzwierciedlenie w działaniach praktycznych.

Entente cordiale czy entente frugale? Francusko-brytyjskie porozumienia w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony	23
<i>Dominik Jankowski</i>	

Pierwsza dekada XXI wieku przyniosła dalsze osłabienie pozycji Europy na arenie światowej. Niekwestionowanym liderem na geopolitycznej szachownicy wciąż pozostają Stany Zjednoczone, choć coraz bardziej widoczne jest przesuwanie punktu ciężkości stosunków międzynarodowych w kierunku Azji i Bliskiego Wschodu. Na Starym Kontynencie coraz trudniej wskazać na państwa, które mogłyby być jednoznacznie uznane za aktorów globalnych. Francja i Wielka Brytania to dwa ostatnie kraje, które wciąż można określić tym mianem. Ich aktualna pozycja wynika zarówno z czynników politycznych, takich jak stałe miejsce w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, jak i militarnych oraz – w coraz bardziej ograniczonym stopniu – gospodarczych.

Bezpieczeństwo w dobie niepewności. Główne tezy brytyjskiego Strategicznego Przeglądu Obrony i Bezpieczeństwa (SDSR) 30

Anita Krzyżanowska

Po majowych wyborach w Wielkiej Brytanii podjęto decyzję o przeprowadzeniu Strategicznego Przeglądu Obrony i Bezpieczeństwa (*Strategic Defence and Security Review*), rozszerzając tym samym ideę uzgodnionego jeszcze przed wyborami Strategicznego Przeglądu Obronnego (*Strategic Defence Review, SDR*). Fakt, iż przedmiotem przeglądu stała się kwestia szeroko rozumianego bezpieczeństwa, postrzegane jest przez analityków nie tylko jako analiza strategiczna w kontekście realizacji interesów Wielkiej Brytanii, ale również jako poszukiwanie przez rząd możliwości racjonalizacji/zmniejszenia wydatków budżetowych, w tym na obronność.

Perspektywy rozwoju polityki amerykańskiej na podstawie Strategii Bezpieczeństwa Narodowego USA 53

Sławomir Kamiński

27 maja br. administracja Baracka Obamy ogłosiła nową Strategię Bezpieczeństwa Narodowego. Strategia podkreśla priorytetowe znaczenie dyplomacji i międzynarodowego zaangażowania, rozwoju gospodarczego i mocy przekonywania – a w razie konieczności odwołania się do możliwości militarnych USA.

Propozycja zastosowania narzędzi analizy strategicznej PEST/SWOT w Strategicznym Przeglądzie Bezpieczeństwa Narodowego 69

Ewa Mazur-Cieślak

Strategiczny Przegląd Bezpieczeństwa Narodowego (SPBN) przewidziany został jako proces, który wskazywać będzie kierunki myślenia o przyszłym bezpieczeństwie Polski w oparciu o punkt wyjścia, jaki stanowi analiza stanu obecnego. Zmieniające się warunki w kraju i na arenie międzynarodowej, pojawiające się wciąż nowe zagrożenia i nowe możliwości, odkrycia naukowe i techniczne w długiej perspektywie czasowej będą znacząco wpływać na sytuację Polski – również w zakresie bezpieczeństwa narodowego. Od tego, na ile precyzyjnie określone zostaną wszystkie możliwości i zagrożenia rozwojowe zależy jakość procesu SPBN. W tym świetle jako szczególnie istotny jawi się problem wyboru narzędzia badawczego, w oparciu o które gromadzone będą i selekcjonowane informacje wyjściowe.

Amerykanie wychodzą z Iraku 82

Aleksandra Dzisiów-Szuszczkiewicz

Od września 2010 r. misja USA w Iraku zmieniła formułę: formalnie przestała mieć charakter bojowy. Głównym zadaniem pozostałych nad Eufratem sił (ok. 50 tys. żołnierzy) jest obecnie szkolenie irackich Sił Bezpieczeństwa. Wielkość kontyngentu zostawia jednak Stanom Zjednoczonym możliwość szybkiej reakcji na zagrożenia wewnętrzne.

Wpływ powodzi na sytuację wewnętrzną w Pakistanie 89

Tomasz Otlowski

Regiony plemiennego pogranicza pakistańsko-afgańskiego – wbrew oficjalnej propagandzie rządowej – wciąż pozostają podporządkowane Talibom z ugrupowania *Tehrik-e-Taliban Pakistan* (TTP). Dzieje się tak pomimo licznych operacji porządkowych, cyklicznie

ponawianych na przestrzeni ostatnich kilku lat przez siły bezpieczeństwa i armię Pakistanu. Ofensywy te, prowadzone z zaangażowaniem znacznych sił i środków, oraz przy dużym nagłośnieniu propagandowym, nie przyniosły jednak wymiernych, a co ważne trwałych, efektów strategicznych. Dotyczy to zarówno wymiaru politycznego, jak i militarnego sytuacji wewnętrznej w kraju.

POZAMILITARNE ASPEKTY BEZPIECZEŃSTWA

Koniec świata dyktatorów? Wpływ kryzysu gospodarczego na model polityczny państwa wschodnioeuropejskiego

95

Bartosz Cichoński, Paweł Świeżak, Konrad Zasztowt

Po optymistycznym początku roku w II kwartale 2010 r. ze wszystkich stron zaczęły napływać przepowiednie kolejnego międzynarodowego załamania gospodarki. Najwięcej obaw budzi stan finansów publicznych USA. W Europie poczucie zagrożenia potęguje destabilizacja strefy euro: bankructwo Grecji i przedzawałowy stan Portugalii, Irlandii, Hiszpanii i Włoch. Europa Wschodnia – łącznie z Rosją – nie pozostanie obojętna na ewentualną drugą falę światowego załamania gospodarczego. Na podstawie dotychczasowego rozwoju wydarzeń mało prawdopodobne wydaje się jednak, by wymusił on przyspieszenie reform rynkowych i demokratyzację systemów politycznych.

Kryzys w państwach bałtyckich – implikacje dla polityki zagranicznej i obronnej

111

Sławomir Moćkun

Położone we wschodniej Europie były republiki radzieckie związane były gospodarczo silnymi więzami z Moskwą. Śmiałe reformy, umocowane historycznie i kulturowo duże zaangażowanie gospodarcze państw skandynawskich oraz przystąpienie do UE uczyniło trzy państwa bałtyckie gospodarczymi „tygrysami” Europy. Napędzany kredytami szybki wzrost gospodarczy doprowadził jednak do wysokiej inflacji i dużego deficytu obrotów bieżących. „Przegrzanie” się gospodarek, połączone z globalnym kryzysem finansowym i gospodarczym spowodowało gwałtowne załamanie finansów państwa i poważną recesję.

SIŁY ZBROJNE

Marynarka Wojenna RP – rola w systemie bezpieczeństwa państwa, sytuacja bieżąca, perspektywy

121

Agnieszka Adamusińska, Waldemar Kozicki

Marynarka Wojenna stoi w obliczu dramatycznego spadku własnego potencjału. Wydaje się, że wsparcie z poziomu państwa dla morskiego rodzaju sił zbrojnych jest obecnie jedynym rozwiązaniem, które daje możliwości zachowania ciągłości jego istnienia. Dalsza gra na zwłokę w odniesieniu do marynarki wojennej będzie w praktyce oznaczała utratę kolejnych zdolności, których przywrócenie od zera będzie jeszcze bardziej kosztowne i czasochłonne.

Biogramy autorów

133